

ПАМ'ЯТІ Б.С. НОСКА

1 лютого 2019 р. на 89-му році пішов із життя доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, видатний вчений у галузі агрохімії та ґрунтознавства Борис Семенович Носко.

Народився Б.С. Носко 18 вересня 1930 р. у селищі Комарівка Харківської області. У 1949 р. вступив до Харківського сільськогосподарського інституту ім. В.В. Докучаєва (нині Харківський аграрний національний університет ім. В.В. Докучаєва) на агрономічний факультет, який закінчив з відзнакою в 1954 р. Трудову діяльність Борис Семенович розпочав у Хмельницькій області, де очолив учбове господарство Новоселицького технікуму, з 1956 до 1960 р. — головний агроном радгоспу в Куп'янському районі Харківської області.

Наукова діяльність Б.С. Носка розпочалася з аспірантури (1960–1963) при Українському науково-дослідному інституті ґрунтознавства (нині ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського»), де він пройшов шлях від аспіранта до директора, і очолював його протягом 23 років. У 1964 р. Б.С. Носко захистив кандидатську, у 1982 р. — докторську дисертацію на тему: «Теоретичні і практичні основи оптимізації фосфатного режиму ґрунтів України». У 1987 р. йому присвоєно вчене звання професора, у 1990 р. — обрано дійсним членом (академіком) Української академії аграрних наук.

Борис Семенович Носко був засновником Харківської

зональної агрохімічної лабораторії, яка впродовж 1964–1969 рр. виконала перший цикл агрохімічного обстеження орних земель області, узагальнені матеріали якого стали основою ґрунтово-агрохімічного районування та увійшли складовою частиною до рекомендацій з використання добрив. Основні результати подальших наукових досліджень викладені в монографіях «Фосфатний режим почв і ефективність удобрення», «Фосфор у ґрунтах і землеробстві України», «Антропогенна еволюція чорноземів», «Азотний режим ґрунтів і його трансформація в агроecosистемах», в колективній монографії «Адаптація агротехнологій до змін клімату: ґрунтово-агрохімічні аспекти».

Б.С. Носко — автор понад 580-ти наукових робіт, зокрема 24-х монографій, довідників і підручників, численних рекомендацій, свідоцтв на винаходи. Він створив наукову школу агрохіміків, підготував 5 докторів та 19 кандидатів сільськогосподарських наук.

З 1976 до 1998 р. Борис Семенович очолював ТОВА-

риство ґрунтознавців та агрохіміків України, багато років був членом Вченої ради та спеціалізованих учених рад, головним редактором міжвідомчого тематичного наукового збірника «Агрохімія і ґрунтознавство», членом науково-методичної комісії по багаторічних дослідках з добривами при Міністерстві сільськогосподарства СРСР і секції агрохімії Відділення землеробства ВАСГНІЛ.

За розробку проблем фосфатного живлення рослин у 1986 р. Президія ВАСГНІЛ нагородила вченого Золотою медаллю імені К.К. Гедройця. Наукові інновації Б.С. Носка відзначено срібними медалями ВДНГ СРСР та низкою почесних грамот, відзнак і подяк. За наукові досягнення та впровадження їх у сільськогосподарське виробництво Бориса Семеновича нагороджено медаллю «За трудову доблесть», орденом «Знак пошани», Почесною грамотою Президії Верховної Ради України. У 2018 р. Борис Семенович — лауреат стипендії імені Олексія Никаноровича Соколовського для видатних науковців Харківської обласної державної адміністрації.

Пам'ять про Бориса Семеновича назавжди залишиться в наших серцях.

**Президія НААН,
Відділення
землеробства, меліорації
та механізації НААН,
ННЦ «Інститут
ґрунтознавства та
агрохімії імені
О.Н. Соколовського»,
ГО «Українське товариство
ґрунтознавців та
агрохіміків»**